

“ ...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Mahkemenin başvuru kararındaki itiraz gerekçesi özetle şöyledir :

6570 sayılı Yasa'ya eklenen geçici 5. maddenin birinci fıkrasının tamamı ile ikinci fıkranın yeni kiranın tesbit edilerek tebliğ edileceğine ilişkin 1. ve 3. tümceleri ile üçüncü fıkranın 1. cümlesinin Anayasa'ya aykırı bulunduğu, tarafların borçlar hukuku ve 6570 sayılı Yasa hükümlerine uygun olarak kira sözleşmesi yaptıkları, kiracının da bu sözleşmede kabûl edilen şartlarla kira bedelini ödeyerek yıllardan beri taşınmazı kullandığı, SSK.nun kamu iktisadî kuruluşu olmakla birlikte davacıyla yaptığı bu sözleşmede özel hukuk tüzelkişisi hükmünde olduğu, bu bakımdan özel hukuk kurallarına bağlı bulunduğu, tek taraflı irade beyanı ile sözleşmenin sona erdirilmesinin ve kiracının idarece belirlenen kira bedelini ödemek zorunda bırakılarak ödemezse tahliye tehdidi altında tutulmasının hukuk devletinde sözleşme serbestisiyle bağdaşmamaktadır.

Anayasa'nın Başlangıç'ının beşinci ve altıncı paragraflarında Devlet kurumlarının, Anayasa ile sınırlanan görevleri yerine getireceği belirlenmiş, özel hukuk kuralları çerçevesinde düzenlenen bir sözleşmenin TBMM. tarafından tek yanlı irade ile değiştirilmesi, sınırlandırılmış olan yetkisinin dışına çıkması olup hukuk devletinde, böyle bir yasanın çıkartılması ve yürürlüğünün sağlanmasının, demokrasiyi ve kurumlarını yozlaştırıp ortadan kaldırdığını gösterir, bu da uygun karşılanamaz.

Anayasa'nın 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti lâik ve sosyal bir hukuk devleti olduğu belirtilmiş, böyle bir devlette, önceden düzenlenen sistemin olduğu gibi sürmesinin asıl olduğu, Borçlar Yasası ve 6570 sayılı Yasa hükümlerine uygun olarak yapılan sözleşmeleri Devletin tek taraflı irade ile ve kamu düzeniyle ilgili olmamasına karşın bozmasının, hukuk devleti ilkeleri ile uyuşmadığı açıktır.

Anayasa'nın 9. maddesinde, yargı yetkisinin bağımsız mahkemelerce kullanılacağı öngörülmüş, iptal istemine konu Yasa ile yargı yetkisi SSK'na devredilmiş, SSK.nun kira parasını dilediği gibi belirleyip, tebliğ ettirerek uyulmayacak olursa tahliye ettirmesiyle mahkemelerin bağımsızlığı ve vatandaşın yargı güvencesi kaldırılmıştır.

Anayasa'nın 10. maddesinde, hiçbir kişi ve zümreye ayrıcalık tanınmayacağı, işlemlerinden dolayı Devlet kurumlarının da yasa önünde eşit olduğunu göstermekte, 6570 sayılı Yasa'ya eklenen geçici madde hükümlerini, bu ilkeleri tamamen altüst etmektedir. SSK.nu ayrıcalıklı bir konuma getiren, bütün işlemlerini yasa önünde eşitlik ilkesine uygun yapmak zorunda olan idare makamlarının, taşınmazlarını kiraya verirken vatandaşların genel kurallara bağlı olmasına karşın özel kurallara bağlı olması düşünülemez. Böyle bir düzenleme eşitlik ilkesine aykırılık oluşturur.

Anayasa'nın 12. maddesinde, kişiliğe bağlı, devredilmez hak ve özgürlüklerin sorumlulukları da kapsadığı belirtilmiştir. Devredilemeyecek haklardan birisi de sözleşme hakkıdır. Geçici 5. madde, bu hakkı tümüyle ortadan kaldırmakta ve iki taraflı, serbest irade ile belirlenen sözleşmeyi bozma yetkisini SSK'na vermiş, böylece kişinin sözleşme yapabilme hak ve şansını elinden almıştır. Devletin hiç bir kurumunun bu hakkı devretme yetkisine sahip bulunmaması ve demokrasi ile idare edilen bir devlette bu hakkın kişinin elinden alınamaması,

kullanılmasının engellenememesi ve devredilememesi gereği karşısında aykırılık açık bulunmaktadır.

Anayasa'nın 48. maddesinde, herkesin dilediği gibi sözleşme yapma hürriyeti bulunmakta, ancak geçici 5. madde bu sözleşme hürriyetini kişinin elinden almakta ve tek taraflı olarak SSK'na devrederek, özel hukuk hükümlerine göre kişi ile SSK'nun karşılıklı oturup yaptıkları sözleşmenin daha sonra çıkartılan bir yasa ile ortadan kaldırılmış olmaktadır.

Anayasa'nın 65. maddesinde, Devletin ekonomik istikrarı gözetmesi gereğinden sözedilmiş, oysa geçici 5. Maddenin uygulanmasıyla ortaya tam bir ekonomik kaos çıkmıştır. Kişilerin, yaptıkları sözleşmelere güvenerek ekonomik yaşamlarını sürdürmeye uğraştıkları, ancak Devletin, tek taraflı olarak verdiği üstünlükle SSK'nun kiracısı olan kişileri bir tür ekonomik yıkıma götürüp, piyasa dengelerini alt-üst etmiştir. Olayda, davacı 630.000.-TL. aylık kira ödemektedir. Bunun karşılığı 26 ABD. Dolarıdır. SSK'nun yaptığı tebliğatla bundan böyle aylık kirayı 115 ABD. Dolarına çıkardığını bildirerek yeni kira dönemi olan 1.1.1994 tarihinden itibaren bu kiranın ödenmesini istemiştir. 115 ABD. Dolarının Türk Lirası karşılığı da 2.645.000.-TL.dır. Davacının, kira bedelinin enflasyonla oluşacak değerine göre 1.100.000.-TL. kira ödemeyi düşünürken, karşısına dört kattan fazla artırılmış bir rakamla çıkılmış bu durum Devletin, ekonomik istikrarın korunmasına ilişkin görevine ters düşmüştür.

Bu Yasa'nın yürürlüğe girmesinden sonraki uygulama yerinde görülemez ve kabûlü olanaksız bir durumdur. Mahkemeye intikal eden pek çok davada SSK'nun, kiraların bundan böyle ABD. parası olan dolarla ödenmesini istediği görülmüştür. Bu uygulama ile egemenliğin simgesi olan paranın ne duruma geldiğinin düşünülmesi gerekir. SSK'nun, en başta Türk Parasının değerinin korunması gerektiği yolundaki ilkeye uymadan ABD'nin bir kurumu gibi davranması doğru değildir. SSK'nun, Türkiye Cumhuriyeti yasalarıyla kurulmuş çok büyük işlevleri olan kamu iktisadi kurumu olduğu, görevlerini yasalardan aldığı yetkiye göre kullanması zorunluluğunun bulunduğu, mal varlığı arasında bulunan ve bizzat hizmetin gereği kullanma ihtiyacını duymadığı taşınmazları kiraya verirken Devlet gibi değil, şahıs gibi hareket etmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Açıklanan nedenlerle geçici 5. maddenin birinci, ikinci ve üçüncü fıkraları, Anayasa'nın Başlangıç'ının beşinci ve altıncı parağraflarıyla, 2., 9., 12., 48. ve 65. maddelerine aykırı olduğundan iptali gerekmektedir.”